

QUICKSCAN NATUURTOETS

LEERLOOIERSTRAAT 2 HELLENDOORN

Oriëntatie in het kader van de natuurwetgeving

Rapport EM200714
Datum 8-9-2020

In opdracht van

COLOFON

Titel: Quickscan Natuurtoets Leerlooierstraat 2 Hellendoorn

Subtitel: Oriëntatie in het kader van de natuurwetgeving

Rapportnummer: EM200714

Datum: 8 september 2020

Auteur: Ing. R. Gerritsen

Veldonderzoek: Ing. R. Gerritsen

Opdrachtgever: Gemeente Hellendoorn, Postbus 200, 7440 AE, Nijverdal

© EcoMilieu Advies

Kötterskamp 21, 7688 RL, Daarle
Tel: (06)30315951, e-mail: info@ecomilieu.nl

EcoMilieu is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van EcoMilieu; opdrachtgever vrijwaart EcoMilieu voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt mits onder bronvermelding:

Gerritsen, R. (2020). Quickscan Natuurtoets Leerlooierstraat 2 Hellendoorn; Oriëntatie in het kader van de natuurwetgeving. Rapport EM200714. EcoMilieu Advies, Daarle.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
	1.1 Aanleiding	1
	1.2 Onderzoeksdoel en -vragen.....	1
	1.3 Leeswijzer	1
	1.4 Afbakening	2
2	JURIDISCH KADER & ONDERZOEKSMETHODIEK	3
	2.1 Juridisch kader Wet natuurbescherming	3
	2.2 Bescherming gebieden, soorten en houtopstanden Wnb.....	3
	2.3 Juridisch kader Natuurnetwerk Nederland	5
	2.4 Algemene opzet en werkwijze onderzoeksmethodiek.....	6
3	PLANGEBIED & INGROPEN	8
	3.1 Plangebied huidige situatie	8
	3.2 Beschrijving geplande ingrepen toekomstige situatie	8
4	NATUURWAARDENONDERZOEK	10
	4.1 Veldbezoek.....	10
	4.2 Flora	10
	4.3 Grondgebonden Zoogdieren.....	11
	4.4 Vleermuizen	11
	4.7 Dagvlinders, libellen, overige insecten en ongewervelde.....	13
5	EFFECTENTOETSING SOORTBESCHERMING	14
	5.1 Mogelijk optredende effecten.....	14
	5.2 Kwalificerende N2000 Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten	14
	5.3 Flora, dagvlinders, libellen, reptielen, vissen, overige insecten en ongewervelde	15
	5.4 Amfibieën en grondgebonden zoogdieren	16
	5.5 Vleermuizen	16
6	EFFECTENTOETSING GEBIEDSBESCHERMING	18
	6.1 Effectentoetsing Habitattypen N2000 Wnb	18
	6.2 Beschermde Houtopstanden Wnb	20
	6.3 Effectentoetsing NNN beleid	20
7	CONCLUSIES & AANBEVELINGEN.....	22
	7.1 Conclusies en aanbevelingen Soortbescherming Wnb.....	22
	7.2 Conclusies bescherming Gebieden en houtopstanden Wnb en NNN	23
	7.3 Aanbevelingen bovenwettelijke maatregelen.....	24
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	26
	BIJLAGE I: FOTO-IMPRESSIE PLANGEBIED.....	28
	BIJLAGE II: N2000 AANWIJZINGSBESLUIT	34

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van gemeente Hellendoorn, heeft EcoMilieu Advies een ecologische oriëntatie natuurwetgeving uitgevoerd inzake de onderbouwing voor ruimtelijke planvorming op locatie Leerlooierstraat 2 en 4 te Hellendoorn, gemeente Hellendoorn, provincie Overijssel. De Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland beleid (NNN) verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten, wezenlijke kenmerken en waarden of instandhoudingsdoelen. Het plangebied ligt niet in het NNN en ligt op een afstand vanaf ca. 2,8 kilometer ten opzichte van omliggende Natura 2000-gebieden (N2000). In onderhavig rapport is een oriëntatie uitgevoerd aan gebieds- en soortbescherming in het kader van de Wnb en het NNN beleid.

1.2 Onderzoeksdoel en -vragen

Het doel is middels het uitvoeren van natuurwaardenonderzoek de geplande ingrepen te toetsen aan de Natuurbeschermingswetgeving, ten einde een eventuele overtreding van de Wnb te voorkomen en te voldoen aan de Zorgplicht Wnb. Concreet komen uit de doelstelling de volgende onderzoeksvragen naar voren, die middels deze oriëntatie worden beantwoordt:

- Welke beschermde plant- en diersoorten komen (potentieel) voor in of direct rond het plangebied?
- Wat zijn de effecten van de geplande ingrepen op deze beschermde soorten?
- Wat zijn de effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden en instandhoudingsdoelen van beschermde N2000 en NNN gebieden en kunnen (significant) negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden en instandhoudingsdoelen van deze beschermde gebieden al dan niet met zekerheid worden uitgesloten?
- Worden er beschermde houtopstanden gekapt?
- Zijn de mogelijke negatieve effecten van de geplande ingrepen een overtreding van de Wnb en kunnen mogelijk negatieve effecten worden voorkomen middels mitigerende of compenserende maatregelen?

1.3 Leeswijzer

In dit hoofdstuk is beschreven hoe dit onderzoek, het uitvoeren van ecologisch onderzoek in het kader van soort- en gebiedsbescherming, tot stand is gekomen en werd de doelstelling vertaald naar onderzoeksvragen. In hoofdstuk 2 wordt het juridisch kader nader uitgelegd en de onderzoeksmethodiek besproken. In hoofdstuk 3 volgt een algemene beschrijving van het plangebied en de voorgenomen ingrepen.

In hoofdstuk 4 wordt aan de hand van bronnenonderzoek, een veldbezoek en expert judgement de (potentiële) aan- of afwezigheid van beschermde soorten onderbouwd. In hoofdstuk 5 volgt de synthese van de resultaten en wordt een effectentoetsing uitgevoerd op beschermde soorten in het kader van de Wnb. In hoofdstuk 6 volgt een effectentoetsing op de gebiedsbescherming Wnb, NNN beleid en beschermde houtopstanden WNB. In hoofdstuk 7 volgen de conclusies, aanbevelingen voor eventuele noodzaak van vervolgonderzoek en worden bovenwettelijke maatregelen benoemd. Hierna volgen de geraadpleegde bronnen en bijlagen met een foto-impressie van het plangebied en het N2000 aanwijzingsbesluit.

1.4 Afbakening

De voorgenomen plannen kunnen mogelijk extra stikstofemissie tot gevolg hebben. In dit oriënterend natuurwaardenonderzoek is geen toetsing uitgevoerd aan de uitstoot van stikstof en de neerslag daarvan op omliggende Natura 2000-gebieden. Eventuele effecten van stikstofemissie op omliggende Natura 2000-gebieden tijdens de aanleg- en gebruiksfase dienen met behulp van de geactualiseerde AERIUS calculator inzichtelijk gemaakt te worden en ter beoordeling voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag.

2

JURIDISCH KADER & ONDERZOEKSMETHODIEK

2.1 Juridisch kader Wet natuurbescherming

In de Wnb zijn Europese en Nederlandse beschermingsregels opgenomen voor Nederlandse natuurgebieden, plant- en diersoorten en houtopstanden. Kijk voor de volledige wettekst van de Wnb op: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>. Sinds de inwerkingtreding van de Wnb op 1 januari 2017 zijn de provincies het bevoegd gezag voor de Wnb met betrekking tot o.a. vergunning- en ontheffingsverlening, vrijstelling, meldingsplicht, toezicht en handhaving. De Rijksoverheid blijft verantwoordelijk voor het natuurbeleid van de grote wateren en het internationale beleid.

2.2 Bescherming gebieden, soorten en houtopstanden Wnb

In de Wnb zijn verschillende beschermingsregels opgenomen voor Nederlandse natuurgebieden, plant- en diersoorten en houtopstanden. Dit betreffen:

1. Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen Zorgplicht;
2. Hoofdstuk 2. Natura 2000-gebieden;
3. Hoofdstuk 3. Soorten;
4. Hoofdstuk 4. Houtopstanden, hout en houtproducten.

Hieronder wordt per hoofdstuk Wnb een beknopte omschrijving van de inhoud gegeven. In hoofdstuk 5, 6 en 7 van deze rapportage zijn daarnaast kaders opgenomen met relevante wetteksten uit de Wnb. Kijk voor meer informatie over de Wnb nationaal en per provincie op: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming>.

Wnb Hoofdstuk 1. Zorgplicht

Voor de Nederlandse soort- en gebiedsbescherming gelden de algemene beschermingsmaatregelen van Artikel 1.11 van de Wnb. De Zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer u een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, u zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van uw handelen. Bij de uitvoering van die handeling moet u negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperken of ongedaan maken.

Wnb Hoofdstuk 2. Natura 2000-gebieden

Het Europese Natura 2000-netwerk bestaat uit gebieden die zijn aangewezen onder de Europese Vogelrichtlijn en onder de Habitatrichtlijn. Beide richtlijnen zijn belangrijke instrumenten om de Europese biodiversiteit internationaal te waarborgen. Alle Vogel- of Habitatrichtlijngebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben. Activiteiten die u uitvoert, mogen geen significante negatieve effecten hebben op de waarden en instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

Voor activiteiten die significante negatieve effecten hebben op de waarden en instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden geldt een vergunningsplicht.

Wnb Hoofdstuk 3. Soorten

In Hoofdstuk 3 van de Wnb zijn drie soorten beschermingsregimes opgenomen die samen bescherming bieden aan:

- Soorten Vogelrichtlijn;
- Soorten Habitatrichtlijn Bern Bonn;
- Nationaal beschermde soorten;
- Provinciaal beschermde soorten;
- Jaarrond beschermde nesten en essentiële leefgebieden van vogels.

Het uitgangspunt bij de soortenbescherming Wnb is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Voor ieder ruimtelijk plan is het verplicht om te toetsen of deze leidt tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen van Hoofdstuk 3 Wnb. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

1. Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
2. Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
3. Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten is voldaan, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Wnb Hoofdstuk 4. Houtopstanden, hout en houtproducten

In de Wnb zijn bomen, bossen, houtwallen, heester- en struikhagen, struwelen en beplantingen van bosplantsoenen beschermd als:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt;
- de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²);
- het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Vanuit de Wnb is de bescherming van houtopstanden geregeld in de meldingsplicht en herplantplicht. Het kappen, rooien of ernstig beschadigen (ook door vee) van bomen, houtwallen, heester- en struikhagen, struwelen en beplantingen van bosplantsoenen die vallen onder de bescherming van de Wnb, is meldingsplichtig. Er zijn enkele uitzonderingen waarbij de (kap)meldingsplicht niet is vereist (art. 4.1 van de Wet natuurbescherming). De meldplicht geldt niet voor:

- houtopstanden in de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming';
- houtopstanden op erven en in tuinen;
- onderhoud om de groei van het overblijvende groen te bevorderen (dunning);
- periodiek kappen van hak- of griendhout;
- houtopstanden waarvoor vrijstelling is verleend;
- wegbeplantingen en eenrijige beplantingen die bestaan uit populieren of wilgen, op of langs landbouwgronden en waterwegen.

Ook bij de volgende boomsoorten hoeft u de kap niet te melden:

- vruchtbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen van maximaal 20 jaar oud, bedoeld als kerstbomen;
- kweekgoed;
- beplantingen die bestaan uit populieren, wilgen, essen of elzen voor de productie van houtige biomassa als zij:
 - tenminste eens per 10 jaar worden geoogst;
 - een aaneengesloten beplantingseenheid zijn die bestaat uit minstens tienduizend stoven per hectare en die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken, breder dan 2 meter;
 - na 1 januari 2013 zijn aangelegd.

Wettelijk kader Wet natuurbescherming: Hoofdstuk 4. Houtopstanden, hout en houtproducten

§4.1. Houtopstanden. Artikel 4.2

1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de melding, bedoeld in het eerste lid. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:
 - a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt,
 - b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
 - c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.
3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

§4.1. Houtopstanden. Artikel 4.3

1. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand.
2. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
3. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanting, bedoeld in het eerste lid.

2.3 Juridisch kader Natuurnetwerk Nederland

Het NNN is het Nederlands netwerk van bestaande natuurgebieden, waaronder o.a. de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en nog te realiseren verbindende natuurgebieden. De bescherming van het NNN staat los van de Wnb. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling, bescherming en instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestaande bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij' afweging.

Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

De wezenlijke kenmerken en waarden zijn gekoppeld aan natuurdoelen. Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op het NNN niet uitgesloten kunnen worden, is het noodzakelijk een NNN toetsing uit te voeren.

2.4 Algemene opzet en werkwijze onderzoeksmethodiek

Dit natuurwaardenonderzoek betreft een inschatting van de (potentiële) aanwezigheid van en mogelijke nadelige effecten op beschermde soorten planten en dieren, wezenlijke kenmerken en waarden en instandhoudingsdoelen in het kader van de natuurwetgeving. Aan de hand van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is op basis van expert judgement een inschatting gemaakt van het (potentieel) voorkomen van (functies van) beschermde flora en fauna en Habitattypen in en rond het plangebied. Op basis van beschreven ingrepen is een inschatting gemaakt van te verwachten negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten, soortfuncties en gebieden. De mogelijk negatieve effecten zijn getoetst aan de Wnb en het NNN beleid. Tot slot wordt geadviseerd over de noodzaak tot het nemen van mitigerende (verzachtende of inpassings-) of compenserende maatregelen, dan wel de noodzaak tot het uitvoeren van vervolgonderzoek.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen zijn verspreidingsgegevens van internetmedia (o.a. het NDFF) en diverse verspreidingsatlassen van relevante soortgroepen en (jaar)verslagen van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) geraadpleegd (zie geraadpleegde bronnen).

Oriënterend terreinbezoek

Het plangebied is op 17 augustus 2020 bezocht. Tijdens het veldbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten, o.a. zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc. Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Expert judgement

Een quickscan natuurtoets is een momentopname door het jaar heen. De onderzoeksdatum is doorgaans niet geheel representatief voor onderzoek naar alle beschermde plant- en diersoorten onder de Wnb. Desondanks wordt, door het toepassen van expert judgement tijdens de quickscanfase een goed beeld verkregen van de te verwachten beschermde soorten in het onderzoeksgebied. Expert judgement betekent in deze, dat een ervaren en ecologisch HBO geschoolde (veld)ecoloog op basis van abiotische, biotische en antropogene kenmerken van het onderzoeksgebied en omliggend terrein, een inschatting maakt van de trefkans van beschermde plant- en diersoorten in het onderzoeksgebied. Tijdens het toepassen van expert judgement wordt gekeken naar onder andere aanwezige standplaatsfactoren, terreingesteldheid, habitat- en biotoopkenmerken, verspreidingsgegevens, zicht- en geluidswaarnemingen, sporen, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.

Gebruikte onderzoeksinstrumenten

Bij dit onderzoek zijn de volgende instrumenten gebruikt:

- verrekijker (Leica Trinovid HD 10x32);
- bluetooth speaker (JBL Charge 3);
- warmebeeldcamera (Pulsar XP38);
- digitale fotocamera (Canon DSLR met groothoek lens);
- zaklamp (1500 lumen).

Uitvoering

Het ecologisch onderzoek om tot beantwoording te komen van de onderzoeksvragen is uitgevoerd middels volgend schematisch overzicht (figuur 1).

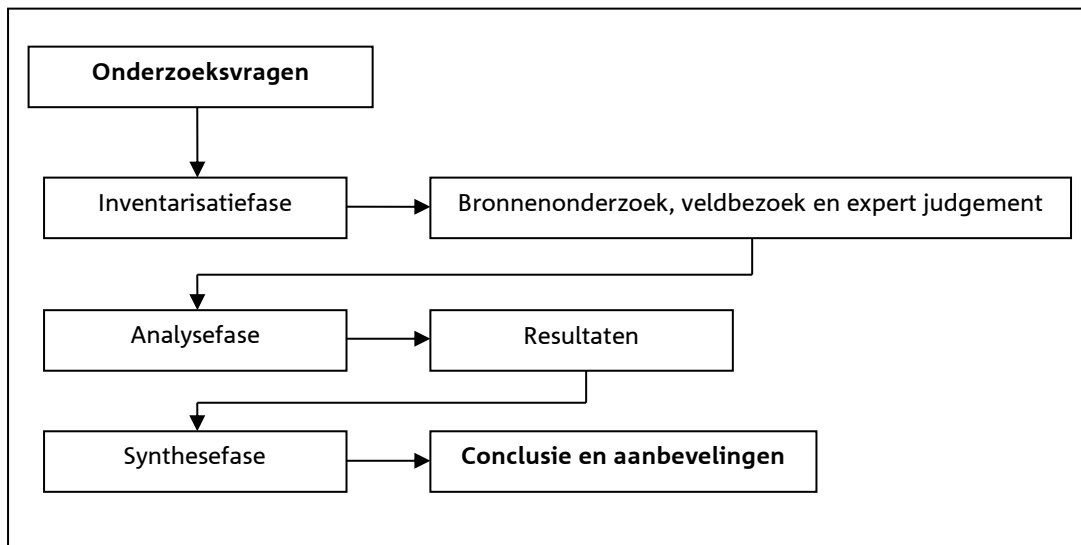

Fig. 1: Schematische weergave onderzoeksmethodiek.

3

PLANGEBIED & INGREPEN

3.1 Plangebied huidige situatie

Het plangebied ligt in het zuidoostelijke deel van de bebouwde kom van Hellendoorn aan de Leerlooierstraat nummer 2 en 4. Het onderzoeksgebied betreft een voormalig schoolgebouw uit 1973 met omliggend grijs en groen (fig. 2, 3 en 4 en foto-impressie bijlage I). Het schoolgebouw heeft een spouwmuur, een plat dak afgewerkt met daktrimmen en een overkapping ten bate van een fietsenstalling en berghok.

3.2 Beschrijving geplande ingrepen toekomstige situatie

Gepland staat het schoolgebouw te slopen en omliggend grijs en groen te verwijderen ten bate van toekomstige woningbouw. De daaruit voortvloeiende ingrepen zijn het amoveren van de opstallen, verwijderen omliggend grijs en groen en vlak trekken van de gronden. In de toekomst bouwrijp maken van de gronden en het nieuwbouwen van woningen met bijbehorende delen. In figuur 2 wordt de globale situering van het plangebied weergegeven (rode arcering). In figuur 3 en 4 volgt een verdere uitzooming van het plangebied (rode arcering) in de omgeving en regio. Foto's van het plangebied zijn opgenomen in bijlage I.

Fig. 2: Globale situering plangebied / onderzoeksgebied (rode arcering, bron: PDok).

Fig. 3: Globale situering plangebied (rode arcering) versus directe omgeving (bron: PDok).

Fig. 4: Globale situering plangebied (rode arcering) versus regio (bron: PDok).

4

NATUURWAARDENONDERZOEK

In dit hoofdstuk zijn de (potentiële) aan- of afwezigheid van de onderzochte plant- en diersoorten in het onderzoeksgebied onderbouwd. De relevante soorten zijn nader toegelicht.

4.1 Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek, is een oriënterende inventarisatie uitgevoerd van de (potentie van) aanwezige beschermde soorten Wnb in en rond het plangebied, met de nadruk op de niet vrijgestelde beschermde soorten Wnb. De waarnemingscondities waren gunstig voor het uitvoeren van oriënterend ecologisch veldonderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd tijdens gunstig weer, de bodemvegetatie was zichtbaar en het was droog met weinig wind. Door het toepassen van expert judgement (§2.4), is de onderzoeksdatum representatief voor oriënterend ecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van alle beschermde plant- en diersoorten onder de Wnb in en rond het plangebied. Er is een goed beeld verkregen van de aanwezige en in potentie te verwachten beschermde soorten Wnb in het plangebied.

Tabel 1: Waarnemingscondities veldbezoek

Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
17 augustus 2020	10:00	12:30	Wind 1B, bewolking 7/8, droog, 20°C

4.2 Flora

In het onderzoeksgebied zijn de volgende biotopen (CBS, 2005) aangetroffen:

- 526: Binnensteden en woonwijken.

De onderzoeksdatum is niet geheel representatief voor onderzoek naar plantensoorten. Desondanks is door het toepassen van expert judgement een goed beeld verkregen van de te verwachten soorten in het onderzoeksgebied. In het onderzoeksgebied zijn alleen algemene plantensoorten aangetroffen en te verwachten van voedselrijke tuinen in stedelijke gebieden. Ontheffingsplichtige of rode lijst plantensoorten binnen de Wnb zijn niet aangetroffen in het onderzoeksgebied tijdens het veldonderzoek en worden gezien de terreingesteldheid, aangetroffen soortensamenstelling en bekende verspreidingsgegevens ook niet verwacht.

4.3 Grondgebonden Zoogdieren

Vrijgestelde soorten

In het onderzoeksgebied zijn incidenteel vaste verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten, zoals huismuis, huisspitsmuis, bosmuis, bruine rat en konijn.

Ontheffingsplichtige soorten

Er zijn in het onderzoeksgebied geen (sporen van) ontheffingsplichtige soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen en dezen worden vanwege de terreingesteldheid en ligging, met uitzondering van de egel, ook niet verwacht in het plangebied.

Egel

De beplanting in het onderzoeksgebied is potentieel geschikt voor de egel als vaste verblijf- of voortplantingsplaats. Er zijn geen sporen aangetroffen van de egel. Het onderzoeksgebied vormt geen essentieel leefgebied van de egel gezien de vele alternatieven in de directe omgeving.

4.4 Vleermuizen

In Tabel 2 is weergegeven welke combinatie van soorten en functies (potentieel) voorkomen in het onderzoeksgebied / plangebied.

Potentiële verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in boomholten, huizen, kelders etc. Het schoolgebouw heeft enkele stootvoegen, kieren in de boeien en rondom daktrimmen die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen om te gebruiken als toegang tot verblijfplaatsen in het gebouw. In de aanwezige bomen in het plangebied, zijn geen voor vleermuizen geschikte holten of spleten aangetroffen. In Tabel 2 is weergegeven welke combinatie van soorten en functies potentieel voorkomen in het plangebied.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde ruimtelijke structuren voor oriëntatie en via deze verbindings-elementen van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken en weer terug. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bv. rijen woningen, watergangen, rijen bomen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. In het onderzoeksgebied zijn geen doorlopende lijnvormige elementen aangetroffen die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen (tabel 2).

Potentieel foerageergebied

Vleermuizen foerageren op locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen en bomenrijen, bij lantaarnpalen, bij veehouderijen of boven open terreinen of water. Verwacht wordt dat het onderzoeksgebied, gezien aanwezige luwtedelen en plat dak, deel uitmaakt van foerageerroutes, -gebieden van vleermuizen (tabel 2).

Tabel 2: De potentieel voorkomende vleermuizen en aanwezige functies in en rond het plangebied.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageerroute
Rosse vleermuis						X
Bosvleermuis						X
Laatvlieger						X
Gewone dwergvleermuis	X	X	X			X
Ruige dwergvleermuis	X	X	X			X
Kleine dwergvleermuis	X	X	X			X
Gewone grootoorvleermuis	X	X				X

X = potentieel aanwezig

4.5 Vogels

Aangezien dit natuurwaardenonderzoek een quickscan betreft, is geen volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek in combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement is echter wel een goede uitspraak te doen over de te verwachten soorten.

Jaarrond beschermde nesten

Het onderzoeksgebied is audiovisueel afgezocht op de aanwezigheid van (sporen van) vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, als huismus, huiszwaluw en gierzwaluw. Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen, rust- of verblijfplaatsen van) vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Door de afwezigheid van een pannendak is het schoolgebouw ongeschikt als verblijfplaats voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Vanwege de terreingesteldheid, afwezigheid van zicht- en geluidswaarnemingen, sporen, nesten, uitwerpselen etc. tijdens het veldbezoek, vormt het onderzoeksgebied ook geen essentieel leefgebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten.

Jaarrond beschermd functioneel leefgebied

Het onderzoeksgebied is audiovisueel afgezocht op de aanwezigheid van (sporen van) vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen, rust- of verblijfplaatsen van) vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied aangetroffen.

Overige broedvogels

Gezien de terreingesteldheid, worden in het onderzoeksgebied verder alleen functies van algemene broedvogels verwacht van stedelijk gebied.

4.6 Amfibieën, reptielen en vissen

Vanwege de terreingesteldheid en situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van omliggende particuliere vijvers, kunnen incidenteel foeragerende exemplaren van de bruine kikker, gewone pad en bastaardkikker rondom het schoolgebouw worden verwacht. Gezien de terreingesteldheid en verspreidingsgegevens worden geen ontheffingsplichtige beschermde soorten amfibieën, reptielen of vissen verwacht in of direct rond het onderzoeksgebied.

4.7 Dagvlinders, libellen, overige insecten en ongewervelde

De onderzoeksdatum is niet geheel representatief voor onderzoek naar dagvlinders, libellen en overige insecten en ongewervelde. Desondanks is door het toepassen van expert judgement een goed beeld verkregen van de te verwachten soorten in het onderzoeksgebied. In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soorten dagvlinders, libellen, overige insecten en ongewervelde aangetroffen. Gezien de terreingesteldheid, ligging en verspreidingsgegevens, worden in en rond het onderzoeksgebied ook geen beschermde soorten uit deze soortgroepen verwacht.

5

EFFECTENTOETSING SOORTBESCHERMING

5.1 Mogelijk optredende effecten

Op basis van de onderzoeksresultaten en de te verwachten effecten van de ingrepen is een toetsing aan de soortbescherming Wnb uitgevoerd. De geplande ingrepen (§3.2) kunnen potentieel overtreding van de onderstaande verbodsbepalingen van Hoofdstuk 3 Wnb inhouden.

Wettelijk kader Wet natuurbescherming: Hoofdstuk 3. Soorten

§3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§3.2. Beschermingsregime soorten Habitatsrichtlijn. Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatsrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatsrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

§3.3. Beschermingsregime andere soorten. Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

5.2 Kwalificerende N2000 Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten

Enigzins binnen de externe invloedsfeer op een afstand van ca. 2,8 kilometer zuidoostelijk van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde N2000-gebied Wierdense Veld (figuur 5). Het N2000 aanwijzingsbesluit is weergegeven in bijlage II. Met behulp van de effectenindicator van het Ministerie kan een oriëntatie worden uitgevoerd naar potentiële (significante) negatieve effecten op kwalificerende soorten door bepaalde activiteiten. De effectenindicator geeft informatie over de meest voorkomende storingsfactoren en de gevoeligheid hiervoor van de aangewezen beschermde Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten. In het Wierdense Veld zijn geen beschermde Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten aangewezen, waardoor toetsing aan de effecten op beschermde Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten van het Wierdense Veld niet aan de orde is. Er wordt niet verwacht dat de geplande ingrepen leiden tot enig negatief effect op de sinds enkele jaren in het Wierdense Veld aanwezige broedpaar kraanvogels of beschermde Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten van overige omliggende N2000-gebieden.

Fig. 5: Globale begrenzing plangebied (rode arcering) versus omliggende N2000 gebieden (gele arcering. Bron: PDok).

5.3 Flora, dagvlinders, libellen, reptielen, vissen, overige insecten en ongewervelde

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat het voorkomen van beschermde ontheffingsplichtige soorten uit deze soortgroepen in het plangebied, vanwege de terreingesteldheid, situering van het plangebied en verspreidingsgegevens, redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Negatieve effecten op soorten uit deze soortgroepen, door de geplande ingrepen, zijn daarmee redelijkerwijs uit te sluiten. De geplande ingrepen houden voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

5.4 Amfibieën en grondgebonden zoogdieren

Vrijgestelde soorten

Door de geplande ingrepen zijn er mogelijk tijdelijk negatieve effecten op de foerageermogelijkheden en verblijfplaatsen van algemene amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Voor algemene amfibieën en grondgebonden zoogdieren geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling van de verboden zoals opgenomen in artikel 3.10 Wnb.

Ontheffingsplichtige soorten

Er zijn geen ontheffingsplichtige soorten amfibieën of grondgebonden zoogdieren aangetroffen en dezen worden, met uitzondering van de egel, ook niet verwacht in het plangebied. De ingrepen houden voor deze soorten dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

Egel

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat in het plangebied vaste rust- of voortplantingsplaatsfuncties van de egel op dit moment niet uitgesloten kunnen worden. Het plangebied vormt geen essentieel leefgebied gezien de vele alternatieven in de directe omgeving. Het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de egel is verboden op grond van artikel 3.10, lid 1 van de Wnb. De geplande ingrepen houden voor wat betreft vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de egel dan ook mogelijk een overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

5.5 Vleermuizen

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat in het plangebied vaste rust- of verblijfplaatsfuncties van vleermuizen op dit moment niet uitgesloten kunnen worden. De geplande ingrepen houden voor wat betreft vaste rust- of verblijfplaatsfuncties van vleermuizen dan ook mogelijk een overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

Vanwege de afwezigheid van lijnvormige structuren in het plangebied, zijn essentiële vliegroutes van vleermuizen in het plangebied uitgesloten. Het plangebied wordt verder potentieel gebruikt door vleermuizen als foerageerroute en -gebied. Gezien de hoeveelheid alternatief foerageergebied in de directe omgeving, wordt door de geplande ingrepen geen negatieve effecten verwacht op de foerageermogelijkheden van vleermuizen. In Tabel 3 is weergegeven op welke in het onderzoekgebied potentieel voorkomende combinatie van soortfuncties mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn.

Tabel 3: De potentieel voorkomende combinatie van soortfuncties in en rond het plangebied en mogelijke negatieve effecten.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageerroute
Rosse vleermuis						X
Bosvleermuis						X
Laatvlieger						X
Gewone dwergvleermuis	X	X	X			X
Ruige dwergvleermuis	X	X	X			X
Kleine dwergvleermuis	X	X	X			X
Gewone grootoorvleermuis	X	X				X

X = potentieel aanwezig

= Negatief effect niet te verwachten

= Negatief effect niet uitgesloten

5.6 Vogels

Alle broedvogels zijn gedurende hun broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden.

Jaarrond beschermde nesten

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat in het plangebied geen vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn aangetroffen of worden verwacht. Vanwege de terreingesteldheid, afwezigheid van zicht- en geluidswaarnemingen, sporen, nesten, uitwerpselen etc. tijdens het veldbezoek, vormt het onderzoeksgebied tevens geen essentieel leefgebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. De geplande ingrepen houden voor wat betreft vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en essentieel leefgebied dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

Jaarrond beschermd functioneel leefgebied

In het onderzoeksgebied zijn geen vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied aangetroffen, en deze worden gezien de terreingesteldheid ook niet verwacht. De geplande ingrepen houden voor deze soortgroep dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

Overige broedvogels

Gezien de terreingesteldheid, worden in het onderzoeksgebied verder alleen functies van algemene broedvogels verwacht van stedelijk gebied.

6

EFFECTENTOETSING GEBIEDSBESCHERMING

Op basis van de onderzoeksresultaten en de te verwachten effecten van de ingrepen is een toetsing aan de gebiedsbescherming Wnb, NNN beleid en beschermde houtopstanden Wnb uitgevoerd. Hierdoor is inzichtelijk gemaakt of door de geplande ingrepen mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde N2000 en NNN gebieden of beschermde houtopstanden en of hiervoor een passende beoordeling, danwel een ontheffing / vrijstelling / kapmelding in het kader van de Wnb of NNN vereist is.

6.1 Effectentoetsing Habitattypen N2000 Wnb

In een oriënterende toetsing aan de gebiedsbescherming Wnb dient nagegaan te worden of het optreden van (significante) negatieve effecten op aangewezen Habitattypen door activiteiten en ontwikkelingen in of nabij N2000 gebieden al dan niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten, de zogeheten 'externe werking'.

Enigzins binnen de externe invloedssfeer op een afstand van ca. 2,8 kilometer zuidoostelijk van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde N2000-gebied Wierdense Veld (gele arcering figuur 5). Het N2000 aanwijzingsbesluit is weergegeven in bijlage II. Met behulp van de effectenindicator van het Ministerie van EZ, kan een oriëntatie worden uitgevoerd naar potentiële (significante) negatieve effecten op kwalificerende Habitattypen door bepaalde activiteiten. De effectenindicator geeft informatie over de meest voorkomende storingsfactoren en de gevoeligheid hiervoor van de aangewezen beschermde Habitattypen. In figuur 6 zijn de resultaten van de effectenindicator en daarmee de potentiële optredende storingsfactoren voor het Natura2000 gebied opgenomen ten aanzien van de activiteit woningbouw. In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de eventuele effecten die de geplande ruimtelijke ingrepen kunnen hebben op de kwalificerende Habitattypen van het N2000 gebied.

Effectenbeoordeling potentiële storingsfactoren N2000

Vanwege de aard van de ingrepen en de ligging / terreingesteldheid van het plangebied kunnen de volgende negatieve effecten op kwalificerende N2000 Habitattypen door de storingsindicator opgesomde storingsfactoren worden uitgesloten.

Oppervlakteverlies (1) en versnippering (2)

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een beschermd N2000 gebied. Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat de kwalificerende Habitattypen niet zijn aangetroffen of te verwachten zijn in het plangebied. Hierdoor treedt vanwege de geplande werkzaamheden geen oppervlakteverlies of versnippering op. Deze aspecten worden derhalve niet verder in deze effectenbeoordeling meegenomen.

Verontreiniging (7)

Verontreiniging heeft meestal betrekking op afstroming van water ('run-off') met daarin bijvoorbeeld zware metalen, organische stoffen of strooizout. Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een beschermd N2000 gebied.

Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat de kwalificerende Habitattypen niet zijn aangetroffen of te verwachten zijn in het plangebied. Door de geplande ingrepen komen geen verhoogde concentraties gebieds-, ecosysteem vreemde stoffen vrij. Er wordt gewerkt volgens de reguliere wettelijke normen, waardoor negatieve effecten als gevolg van verontreiniging op kwalificerende Habitattypen niet aan de orde zijn. Dit aspect wordt derhalve niet verder in deze effectenbeoordeling meegenomen.

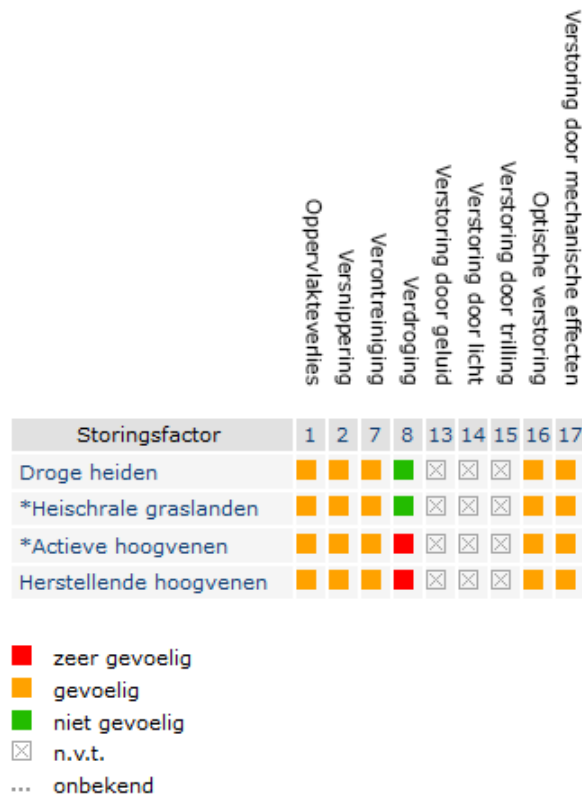

Fig.6: Potentieel optredende storingsfactoren op beschermde Habitattypen Natura2000 door activiteit woningbouw (bron: synbiosys.alterra.nl).

Verdroging (8)

Door de geplande ingrepen treedt geen verandering op in lokale en regionale kweldruk aangezien het grondwaterpeil onveranderd blijft ten opzichte van de huidige situatie. Er zijn geen veranderingen in de (grond)waterhuishouding. Negatieve effecten op kwalificerende Habitattypen als gevolg van verdroging zijn daardoor uit te sluiten. Dit aspect wordt derhalve niet verder in deze effectenbeoordeling meegenomen.

Verstoring door optische verstoring (16) en mechanische effecten (17)

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een beschermd N2000 gebied. Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat de kwalificerende Habitattypen niet zijn aangetroffen of te verwachten zijn in het plangebied. Habitattypen zijn niet gevoelig voor verstoring door licht, geluid of trilling.

Gezien de afstand van het plangebied ten opzichte van het N2000-gebied, de beperkte lokale activiteiten die gepaard gaan met de geplande ingrepen en de ligging van het plangebied, kunnen nadelige effecten door geluid, licht, trilling, optische verstoring of verstoring door mechanische effecten worden uitgesloten. Dit aspect wordt derhalve niet verder in deze effectenbeoordeling meegenomen.

Cumulatieve effecten

Voor zover bekend, is ten aanzien van de geplande ingrepen geen sprake van cumulatieve effecten.

6.2 Beschermde Houtopstanden Wnb

In de Wnb zijn bomen, bossen, houtwallen, heester- en struikheggen, struwelen en beplantingen van bosplantsoenen beschermd als:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt;
- de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²);
- het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Het plangebied ligt in de bebouwde kom. Hierdoor zijn negatieve effecten op beschermde houtopstanden of een overtreding van de Wnb voor wat betreft het kappen of verwijderen van beschermde houtopstanden uitgesloten. De gemeentelijke kapverordening kan wel van toepassing zijn.

6.3 Effectentoetsing NNN beleid

Het NNN bestaat in Overijssel uit een netwerk van natuur- en groen-blauwe landschapselementen, waaronder de Ecologische Hoofstructuur (EHS) en de Zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW) figuur 7.

In de ONW gebieden buiten de EHS is ruimte voor economische ontwikkeling, in combinatie met versterking van natuur, landschap en water. In de zone ONW geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een 'Ja, mits' principe. De bestaande functies zijn uitgangspunt voor de bestemmingen in dit deelgebied. Het plangebied ligt niet binnen de EHS of ONW begrenzing. Er is geen afname van EHS of ONW areaal en er wordt niet binnen de EHS of ONW begrenzing gewerkt. De geplande ingrepen veroorzaken daarmee geen negatieve effecten op de samenhang en kwaliteit van de bestaande flora en fauna, natuur-, bos- en landschapselementen en gebieden die aangewezen zijn voor groene en blauwe nieuwe natuur. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS en ONW gebieden, zijn daarmee uitgesloten.

Fig. 7: Plangebied (rode arcering) versus omliggende NNN gebieden (groene arcering. Bron: PDok).

7

CONCLUSIES & AANBEVELINGEN

EcoMilieu Advies heeft een ecologische oriëntatie natuurwetgeving uitgevoerd inzake de onderbouwing voor ruimtelijke planvorming op locatie Leerlooierstraat 2 en 4 te Hellendoorn, gemeente Hellendoorn, provincie Overijssel. Het plangebied ligt in het zuidoostelijke deel van de bebouwde kom van Hellendoorn. Het onderzoeksgebied betreft een voormalig schoolgebouw uit 1973 met omliggend grijs en groen. Gepland staat het schoolgebouw te slopen en omliggend grijs en groen te verwijderen ten bate van toekomstige woningbouw. De daaruit voortvloeiende ingrepen zijn het amoveren van de opstallen, verwijderen omliggend grijs en groen en vlak trekken van de gronden. In de toekomst bouwrijp maken van de gronden en het nieuwbouwen van woningen met bijbehorende delen. Het plangebied ligt niet in het Overijsselse deel van het NNN en ligt op een afstand vanaf 2,8 kilometer ten opzichte van omliggende Natura2000 gebieden. In onderhavig rapport is een oriëntatie uitgevoerd aan gebieds- en soortbescherming in het kader van de Wnb en het NNN beleid.

7.1 Conclusies en aanbevelingen Soortbescherming Wnb

Uit de effectentoetsing Soortbescherming Wet natuurbescherming wordt geconcludeerd dat bij uitvoering van de geplande ingrepen negatieve effecten mogelijk zijn op:

- (Broed)vogels;
- Vleermuizen;
- Egel.

Er worden door de geplande ingrepen geen negatieve effecten verwacht op de overige beschermde ontheffingsplichtige soorten of aanwezige functies.

(Broed)vogels

Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient ten alle tijde te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan hiermee rekening gehouden worden door werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, globaal wordt de periode half maart tot medio juli aangehouden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met het feit dat veel vogels meerdere legfels per jaar kunnen hebben. Om te voorkomen dat vogels tot broeden komen binnen het plangebied kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om het plangebied ongeschikt te maken.

Vleermuizen vaste rust- of verblijfplaatsen

Vaste rust- of verblijfplaatsfuncties van vleermuizen in het schoolgebouw kunnen op dit moment niet uitgesloten worden. Om een mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen Wnb te voorkomen, wordt aanbevolen conform het Vleermuisprotocol 2017 aanvullend onderzoek naar vaste rust- of verblijfplaatsfuncties van de potentieel aanwezige vleermuissoorten te laten verrichten in het plangebied.

Egel

Vaste rust- of voortplantingplaatsen van de egel in het plangebied kunnen op dit moment niet uitgesloten worden. Om een mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen Wnb te voorkomen, wordt aanbevolen tijdens het vleermuisonderzoek met de warmtebeeldcamera aanvullend onderzoek naar vaste rust- of voortplantingplaatsen van potentieel aanwezige egels, uit te laten voeren in het plangebied.

Zorgplicht en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Indien de planning het toelaat, kan schade aan de algemene vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën worden geminimaliseerd door werkzaamheden zoveel als mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode februari t/m augustus. De minst schadelijke periode is de vorstvrije periode in september t/m november.

Wettelijk kader Wet natuurbescherming: Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

§1.3. Beschermingsmaatregelen algemeen. Artikel 1.11. (Zorgplicht)

Voor de Nederlandse soort- en gebiedsbescherming gelden tevens de algemene beschermingsmaatregelen van Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

7.2 Conclusies bescherming Gebieden en houtopstanden Wnb en NNN

Gebiedsbescherming Wet natuurbescherming

Enigzins binnen de externe invloedssfeer op een afstand van ca. 2,8 kilometer zuidoostelijk van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde N2000-gebied Wierdense Veld. Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een beschermd N2000 gebied. Gezien de lokale aard van de geplande ingrepen en afstand ten opzichte van omliggende N2000 gebieden wordt het onwaarschijnlijk geacht dat de geplande ingrepen leiden tot negatieve effecten op kwalificerende Habitattypen. Vervolgstappen in het kader van de Gebiedsbescherming Wet natuurbescherming zijn dan ook niet aan de orde.

Beschermde houtopstanden Wnb

Door de geplande ingrepen worden geen negatieve effecten op beschermde houtopstanden of een overtreding van de Wnb verwacht voor wat betreft het kappen of verwijderen van beschermde houtopstanden. Een overtreding van de Wnb voor wat beschermde houtopstanden is uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland beleid

Het plangebied ligt niet binnen de NNN begrenzing. Er is geen afname van NNN areaal en er wordt niet binnen de NNN begrenzing gewerkt. Door de geplande ingrepen kunnen negatieve effecten op het NNN uitgesloten worden. Vervolgstappen in het kader van het NNN beleid zijn dan ook niet aan de orde.

7.3 Aanbevelingen bovenwettelijke maatregelen

Bovenwettelijke maatregelen zijn natuurinclusieve inpassingsmaatregelen die wettelijk gezien niet verplicht zijn om een project te realiseren. Duurzaam behoud en ontwikkeling van de biodiversiteit in de ruimtelijke omgeving blijkt echter steeds belangrijker te zijn voor de mens. Vogels en vleermuizen zijn bijv. belangrijke biocontrollers (natuurlijke bestrijders) die plaagsoorten als de eikenprocessierupsen, muggen, slakken, wespen, muizen, ratten, etc. effectief en gratis bestrijden. Door tijdens ruimtelijke ontwikkelingen zoals renovatie en nieuwbouw met bijvoorbeeld eenvoudige duurzame houtbetonnen voorzieningen (van bijv. waveka.nl of vivara.nl) in of aan gebouwen natuurinclusief te bouwen, helpt u de natuur te verduurzamen, maar ook zeker de eigen omgeving plaagvrij en leefbaar te houden. Voor dit project kunnen o.a. de volgende natuurinclusieve aanbevelingen gedaan worden:

- Voor de beschermde huismus kunnen vogelvides onder de hoeken van dakpannen toegepast worden idpv vogelschroten of kunnen houtbetonnen nestkasten ingemetseld worden of aan de buitenmuur opgehangen worden.
- Voor de mezen (natuurlijke bestrijding eikenprocessierupsen) kunnen houtbetonnen nestkasten aan de buitenmuur opgehangen worden.
- Voor de steenuilen of kerkuilen (natuurlijke bestrijding eikenprocessierupsen, muizen en ratten) die in de omgeving van het plangebied aanwezig zijn, kan een nestkast opgehangen worden die kan dienen als rust- of nestplaats.
- Voor vleermuizen (natuurlijke bestrijding eikenprocessie(rups)vlinders, muggen, etc.) kunnen houtbetonnen vleermuiskasten opgehangen worden of in de buitenmuur worden gemetseld. Als vleermuizen via de nokpannen of open stootvoegen in een spouwmuur kunnen komen via een kleine ruimte van 3 x 2 cm is dat beter dan een vleermuiskast. Vleermuizen kunnen 10-tallen vlinders van de eikenprocessierups eten per nacht, die vervolgens geen eieren meer kunnen afzetten op de bomen.
- Door bij een eventuele beplantingsplan, rekening te houden met de aanplant van rijkelijk bloeiende nectarhoudende bomen en struiken, kunnen de bovenstaande en andere biocontrollers naar uw perceel gelokt worden, om daar hun werk te doen en duurzaam verblijf te nemen.
- Voor de beschermde egel (bestrijding van slakken en insecten) is de aanplant van lage heesters van belang als vaste rust- en voortplantingsplaats.

Er zijn veel soorten natuurinclusieve maatregelen mogelijk. Voor een overzicht van de mogelijkheden om deze en andere natuurinclusieve maatregelen duurzaam in uw project in te passen, wordt doorverwezen naar de volgende links:

- <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/technieken-beheer-en-innovatie/natuurinclusief-bouwen>
- <https://www.arnhemklimaatbestendig.nl/wp-content/uploads/20190228-Natuurinclusief-bouwen-en-ontwerpen-TOE-Brochure-NIB-2018-v4.pdf>
- <https://www.waveka.nl>
- <https://www.vivara.nl>

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill, 2011. Vleermuizen, alle soorten vleermuizen van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion Natuur i.s.m. Zoogdierverseniging.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap; Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs BV/ Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Krijgsveld, K.L., *et al*, 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels: Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Vogelbescherming Nederland.
- Gegevensautoriteit Natuur BIJ12, Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging, 2017. Het protocol voor vleermuisinventarisaties.
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 2003. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.), 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van LNV, 2004. Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.
- Opzeeland, I. *et al*, 2007. Herrie onder water: Vissen en geluidsoverlast. De Levende Natuur, jaargang 108, nummer 2.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Grote modderkruiper 2.0.
- Sierdsema, H., 1995. Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. Staatsbosbeheerrapport 1995-1.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlands Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.
- Sparreboom (red.), 1981. De amfibieën en reptielen van Nederland, België en Luxemburg.
- Twisk, P. *et al*, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren. KNNV Uitgeverij en Zoogdierverseniging.
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra & T. Westra, 1994. Nederlandse oecologische flora: wilde planten en hun relaties 1 t/m 5. KNNV Uitgeverij / IVN, Utrecht.

Websites:

- SOVON (www.sovon.nl).
- BIJ12 (www.ndff-ecogrid.nl).
- RAVON, Reptielen Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland. (www.ravon.nl).
- Rijkswaterstaat (www.rijkswaterstaat.nl).
- Zoogdierverseniging (www.zoogdierverseniging.nl).
- Wetten.Overheid (<https://wetten.overheid.nl>).

BIJLAGEN

BIJLAGE I: FOTO-IMPRESSIE PLANGEBIED

Plangebied

Plangebied

Plangebied

Plangebied

Plangebied

Plangebied

Plangebied

Plangebied

Plangebied

Plangebied

Plangebied

Plangebied

BIJLAGE II: N2000 AANWIJZINGSBESLUIT

Directie Natuur & Biodiversiteit | DN&B/2016-043 | 043 Wierdense Veld

Natura 2000-gebied Wierdense Veld

De Staatssecretaris van Economische Zaken

Gelet op artikel 3, eerste lid, en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op het Uitvoeringsbesluit van de Commissie 2015/2373/EU van 26 november 2015 op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, tot vaststelling van een negende bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEU 23.12.2015, L 338/688);

Gelet op artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

- Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Wierdense Veld**.
- De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire habitattypen zijn met een sterretje (*) aangeduid:

H4030	Droge Europese heide
H6230	*Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
H7110	*Actief hoogveen
H7120	Aangetast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is

Artikel 2

- Dit besluit gaat vergezeld van een Nota van toelichting inclusief bijlagen en een kaart die integraal deel uitmaken van dit besluit.
- De in artikel 1 genoemde speciale beschermingszone vormt het Natura 2000-gebied **Wierdense Veld**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de Nota van toelichting.

Artikel 3

- De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
- Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
w.g. Martijn van Dam
d.d. 11 november 2016

